

Přivlastňovací zájmena – pronomes possessivos

Os.	č	singular		plural	
		ženský	mužský	ženský	mužský
1 eu	rod	meu	minha	meus	minhas
2 tu		teu	tua	teus	tuas
3 você		seu	sua	seus	Suas
1 nós	Sg	nosso	nossa	nossos	nossas
2 vós		vosso	vossa	vossos	Vossas
3 vocês		vosso	vossa	vossos	vossas

Pravidla o použití přivlastňovacích zájmen:

1. Přivlastňovací zájmena se shodují s podstatným jménem v rodě a v čísle
2. užívá se jich zpravidla se členem určitým.
3. při osloveních se však členu nepoužívá
4. ve funkci jmenného přísudku se také se členem nepoužívá,
5. meu: v oslovení můžete slyšet i ve významu „milý“, „drahý“
6. minha senhora – odpovídá našemu staršímu oslovení „milostivá paní!“
7. u vojenských hodností odpovídá meu našemu stašímu „pane“ meu capitão – pane kapitáne

Přítomnost či nepřítomnost určitého členu je záležitost převážně stylistická a najdeme odchylky vysvětlitelné zálibou mluvčího, krajovými zvyklostmi apod...

8. přivlastňovací zájmena mohou stát i u podstatných jmen se členem neurčitým může je předcházet i ukazovací, neurčité nebo záporné zájmeno: um nosso poema-jena naše báseň, um dos nossos poemas – jedna z našich básní, este meu amigo (tento můj přítel), nenhum seu amigo (žádný váš přítel), é muito meu amigo (je to můj velký přítel)
9. někdy se používá i tvarů s osobními zájmy: a responsabilidade dele, a casa dela...
10. proti češtině se poportugalská přivlastňovací zájmena 3.osoby shodují v čísle a rodě nikoli s vlastníkem, nýbrž s přivlastňovaným předmětem: é o seu livro.
11. zájmena seu se používá také k vyjádření přibližnosti při určování věku: Ele tem os seus 40 anos (je mu asi 40 let)

Ukazovací zájmena – pronomes demonstrativos

Mohou být ohebná (mající gramatickou kategorii rodu a čísla) a neohebná (existující pouze ve středním rodě).

Ohebná ukazovací zájmena:

singular		plural	
masculino	feminino	masculino	Feminino
Este livro	Esta caneta	Estes livros	Estas canetas
Esse livro	Essa caneta	Esses livros	Essas canetas
Aquele livro	Aquela caneta	Aqueles livros	Aquelas canetas

Tak, jako člen, i tato ukazovací zájmena se s některými předložkami stahují:

De + esta = desta

De + este = deste

De + essa = dessa

De + esse = desse

De + aquele = daquele

De + aquela = daquela

Em + esta = nesta

Em + este = neste

Em + essa = nessa

Em + esse = nesse

Em + aquele = naquele

Em + aquela = naquela

ESTE – vztahuje se k osobám nebo věcem, které jsou blízké mluvčímu nebo okamžiku výpovědi:

Quem é este homem?

Neste momento...

Kromě toho zastupuje příslovce nes nebo letos v časových údajích:

Esta manhã = hoje de manhã

Esta tarde = hoje à tarde

Esta noite – hoje à noite

Destes, destas... mají také význam „takový“:

Não posso dormir com um barulho destes. Při takovém hluku se nedá spát.

ESSE , vztahuje se k osobám nebo věcem bližším oslovenému než mluvčímu. Kromě toho se zájmena užívá při odkazu na předchozí výpověď nebo kontext:

Esse amigo é muito inteligente.

Při časových údajích se esse vztahuje k nepřímé vzdálené minulosti či budoucnosti:

“Isso aconteceu em 1989. - to se stalo...

Nesse ano terminou a guerra. - v tom roce...

Nesse dia todos estaremos muito ocupados. Toho den budeme všichni zaneprázdnění...

Desses, dessas ... mají význam „takový“

Então eu ia fazer uma coisa dessas? Copak já bych mohl něco takového udělat?

Tvaru esse se užívá i v hovorových obratech:

Ora essa! No tohle!

Essa é boa! No to je dobré!

Ainda mais essa! Ještě tohle!

AQUELE, vztahuje se k osobám a věcem vzdáleným od mluvčího i od oslovené osoby:

Aqueles homens são já velhos.

Označuje vzdálenou minulost.

Aqueles acontecimentos não devem repetir-se. Ony události....

Ukazovací zájmena **este** a **aquele** mohou také zastupovat podstatná jména uvedená v předchozí větě. Jsou-li tam dvě podstatná jména, **este** se vztahuje k bezprostředně předcházejícímu a **aquele** k dřívě uvedenému:

Pedro e paulo pintam: **este** pinta bem, **aquele** pinta mal. Petr a Pavel malují, Pavel maluje dobře, Petr špatně.

Také **daqueles**, **daquelas** mají význam „takový“.
Um homem **daqueles** – takový člověk...

Někdy se zájmena ukazovací doplňují a zdůrazňují příslovcem místa: **aqui**, **aí**, **acolá**...

Další ukazovací zájmena.

O mesmo – týž, totéž

Ele sempre diz o mesmo.

Mesmo znamená také „sám“, „osobně“: Ele mesmo disse a verdade – On sám řekl pravdu

Ela mesma apareceu aqui. Ona sama se tady objevila.

Tal

Stojí před podstatným jménem nebo při důrazu za ním: o tal homem – tento muž, por tal razão- z tohoto důvodu, a tal ponto que...)do takové míry, že), Fernando de tal – jistý Fernando

Neohebná ukazovací zájmena

ISTO AQUI - É / São

ISSO AÍ - - É / São

AQUILO ALI - - É / São